

Bruselj, 7. 7. 2016
DDG1.B5/MJ/db D(2016)3210777

NAVODILA ZA NATEČAJNI POSTOPEK

Namen tega obvestila je zagotoviti navodila za uporabo natečajnega postopka za izbiro izvajalskih organov v primeru enostavnih programov. Obvestilo je namenjeno zasebnim organizacijam, ki nastopajo kot prosilke/upravičenke. Hkrati je njegov namen pojasniti pristojnim organom držav članic, kakšna so pričakovanja v zvezi z natečajnim postopkom.

OZADJE

Skladno s temeljnim aktom¹ lahko Komisija sprejema delegirane akte, ki določajo pogoje za uvedbo natečajnega postopka za izbiro izvajalskih organov.

Člen 2(1) delegiranega akta² zahteva, da organizacije predlagateljice izberejo organe, odgovorne za izvajanje enostavnih programov, ki zagotavljajo natečajni postopek, s katerim se izbere najugodnejša ponudba (najboljše razmerje med kakovostjo in ceno) brez navzkrižja interesov.

Kot določa izvedbena uredba³, so države članice dolžne preveriti, ali so bili izvajalski organi izbrani skladno z natečajnim postopkom iz člena 2 delegirane uredbe, preden sklenejo pogodbe z izbranimi organizacijami predlagateljicami.

Ta navodila ne obravnavajo primerov, ko je organizacija predlagateljica oseba javnega prava v smislu Direktive 2014/24/EU (ali Direktive 2004/18/ES); člen 2(2) delegiranega akta zahteva, da taka organizacija predlagateljica izbere izvajalske organe, odgovorne za izvajanje enostavnih programov, skladno z nacionalno zakonodajo za prenos te direktive.

Hkrati veljajo pogoji, določeni v Sporazumu o dodelitvi nepovratnih sredstev⁴. Skladno s členom 10 Sporazuma o dodelitvi nepovratnih sredstev je treba upoštevati naslednja pogoja: najugodnejšo ponudbo (oziroma po potrebi najnižjo ceno) in navzkrižje interesov. Oba pogoja morata biti izpolnjena tudi, kadar upravičenke pridobivajo blago, dela in storitve (prim. člen 9 Sporazuma o dodelitvi nepovratnih sredstev).

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R1144&from=SL>, člen 13(1)

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R1829&from=SL>

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R1831&from=SL>, člen 10(3) in člen 18

⁴ Obzorje 2020 — Obrazloženi vzorčni sporazum o dodelitvi nepovratnih sredstev: V2.1 – 30. oktober 2015, splošni vzorčni sporazum o dodelitvi nepovratnih sredstev, http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf

1. NAJUGODNEJŠA PONUDBA

Skladno z razlago v obrazloženem vzorčnem sporazumu o dodelitvi nepovratnih sredstev Obzorje 2020⁵ morajo upravičenke svoje podizvajalske pogodbe utemeljiti na „najugodnejši ponudbi“ (oziroma na „najboljšem razmerju med ceno in kakovostjo“) ter pri tem upoštevati kakovost predlagane storitve. Pri najboljšem razmerju med ceno in kakovostjo je cena bistven vidik (poleg meril kakovosti, kot je tehnična kakovost itd.), vendar ni nujno treba izbrati ponudbe z najnižjo ceno. Za dobro analizo razmerja med ceno in kakovostjo morajo biti merila, ki opredeljujejo „kakovost“, jasna in usklajena z nameni ukrepa, ki je predmet podizvajalske pogodbe.

Načelo najugodnejše ponudbe ne zahteva natečajnega postopka v vseh primerih. Če sicer upravičenka ni zahtevala večjega števila ponudb, mora pokazati, kako je bila zagotovljena najugodnejša ponudba⁶.

2. NAVZKRIŽJE INTERESOV

Upravičenke morajo sprejeti vse ukrepe, s katerimi bodo preprečile, da bi bilo nepristransko in objektivno izvajanje programa ogroženo zaradi gospodarskega interesa, političnih ali nacionalnih razlogov, družinskih ali čustvenih vezi ali kakršnega koli drugega skupnega interesa (v nadaljnjem besedilu: „navzkrižje interesov“).

Člen 20 Sporazuma o dodelitvi nepovratnih sredstev ureja navzkrižje interesov. V obrazloženem programu Obzorje 2020⁷ so na voljo naslednje razlage in primeri navzkrižij interesov:

Upravičenke (in povezane tretje stranke) morajo zagotoviti nepristransko in objektivno izvajanje ukrepa, kot je opisano v Sporazumu o dodelitvi nepovratnih sredstev. Kar najbolj se morajo izogibati navzkrižjem interesov.

„Navzkrižje interesov“ obstaja, če so **skupni interesi**:

- vplivali na postopek izbire/dodelitve naročila/podizvajalskega naročila,
- vplivali na ceno naročila/podizvajalskega naročila, ki ne ustreza tržni ceni, ali
- vplivali na rezultate ukrepa, izmerjene z ustreznimi standardi kakovosti.

Ti interesi so lahko:

- **gospodarski interesi** (*npr. neupravičene in prednostne pogodbe ali podizvajalske pogodbe s povezanimi družbami (ki ne temeljijo na najugodnejši ponudbi, tehničnih prednostih itd.)*)

⁵ Obzorje 2020 — Obrazloženi vzorčni sporazum o dodelitvi nepovratnih sredstev: V2.1 – 30. oktober 2015, splošni vzorčni sporazum o dodelitvi nepovratnih sredstev, http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf, str. 131

⁶ OBVESTILO ČLANOM ODBORA ZA SKUPNO UREDITEV KMETIJSKIH TRGOV – PROMOCIJA, Ares(2016)438327 - 27/01/2016

⁷ Obzorje 2020 — Obrazloženi vzorčni sporazum o dodelitvi nepovratnih sredstev: V2.1 – 30. oktober 2015, splošni vzorčni sporazum o dodelitvi nepovratnih sredstev, http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf, str. 239–240

Primeri:

Upravičenka dodeli podizvajalska dela drugi pravni osebi po ceni, višji od tržne cene, ker je delničarka v tej drugi pravni osebi ali ima v njej gospodarske interese.

Univerza dodeli podizvajalska dela svetovalnemu podjetju v lasti profesorja, ki izvaja delež del za projekt, v katerem sodeluje univerza.

Univerza podeli prednostno podizvajalsko pogodbo svojemu odcepljenemu podjetju: pogodba ne temelji na načelu najugodnejše ponudbe (cena je torej višja od splošne tržne cene za isto vrsto storitev).

- **politični ali nacionalni razlogi** (npr. upravičenke ali tretje stranke so izbrane oziroma odločitve o raziskavah so sprejete na podlagi političnih dejavnikov, povezav ali nacionalnih razlogov)

Primer: *Izbira predstavitvenega mesta temelji na nacionalnih razlogih in ne na prednostih mesta. Obzorje 2020 — Obrazloženi vzorčni sporazum o dodelitvi nepovratnih sredstev: V2.1 – 30. oktober 2015, splošni vzorčni sporazum o dodelitvi nepovratnih sredstev*

- **družinske ali čustvene vezi** (npr. pogodbe ali podizvajalske pogodbe se sklenejo z družinskimi člani v njihovo korist)

Primer: *Mož dela za upravičenko, ki oddaja podizvajalska dela malemu ali srednjemu podjetju v lasti njegove žene.*

- **drugi skupni interesi**

Primeri:

Če upravičenka ali tretja stranka v ukrepu ne sodeluje zaradi svojih tehničnih zmogljivosti in objektivnih prednosti, temveč zaradi tesnega odnosa z nekom drugim, ki prav tako sodeluje v ukrepu, in to vpliva na izvajanje ukrepa.

Če se odločitve v okviru ukrepa ne sprejmejo skladno z objektivnimi in nepristranskimi merili, temveč zaradi teh skupnih interesov.

Če subjekti s tesnimi povezavami vzpostavijo profesionalen odnos z namenom sodelovanja pri ukrepu, da bi ugodili drugim interesom, kakovost izvajanja pa je (oziroma najverjetneje bo) zaradi tega kompromitirana.

Če obstaja (**tveganje za**) **navzkrižje interesov**, mora upravičenka **obvestiti** Komisijo/Agencijo (prek elektronskega sistema izmenjave, *glej člen 52*), da se lahko navzkrižje ustrezno razreši oziroma prepreči.

Komisija/Agencija bo verjetno morala sprejeti določene ukrepe.

Čeprav ti primeri niso izčrpani, so dobra osnova, na podlagi katere lahko države članice oblikujejo lastne smernice.

SMERNICE ZA NATEČAJNI POSTOPEK

Delegirani akt omogoča določeno svobodo pri tem, kako naj morebitne upravičenke organizirajo natečajni postopek za izbiro izvajalskih organov, če sta upoštevana oba pogoja, določena v tem aktu.

Nasprotno pa temeljni akt zahteva natečajni postopek v vseh primerih, ne glede na to, ali je organizacija predlagateljica zasebna ali javna. Za javne organizacije veljajo nacionalna pravila o prenosu direktive o javnih naročilih (ki po definiciji zagotavlja skladnost z načelom „natečajnega postopka“); ta pravila sicer ne veljajo za zasebne organizacije.

Ker izvajanje programov promocije ni omejeno na določen del programa, so zneski prispevkov EU za podizvajalce navadno precejšnji.

Glede na navedeno in da bi zagotovili preglednost, enako obravnavanje gospodarskih subjektov ter ustrezno upravljanje in nadzor, je primerno, da države članice uvedejo „natečajni postopek“ z določitvijo meril, ki jih morajo upoštevati zasebne organizacije.

Pri določitvi meril za „natečajni postopek“ je treba upoštevati, da morata biti teža in kompleksnost postopka sorazmerna z njegovo gospodarsko pomembnostjo, hkrati pa zagotoviti skladnost s temeljnimi načeli Pogodbe EU: nediskriminacija, enako obravnavanje ter popolna preglednost pri merilih za izbiro in dodelitev. Pri tem je potrebno najmanj naslednje:

- obvestilo o javnem naročilu mora biti objavljeno in ustrezno oglaševano;
- na voljo mora biti dovolj časa za sprejemanje ponudb;
- ponudbe morajo biti obravnavane objektivno in nediskriminacijsko;
- oceniti je treba vsa morebitna navzkrižja interesov.

Upoštevajo se določbe naslova V finančne uredbe⁸

Za **naročila nizke vrednosti** se lahko uporablja postopek s pogajanjem brez predhodne objave obvestila o javnem naročilu, pri čemer morajo potekati posvetovanja z najmanj tremi kandidati, ali katera koli druga nadomestna metoda, ki zagotavlja doseganje najugodnejše ponudbe.

V primerih, ko ima upravičenka že sklenjeno **okvirno pogodbo** z izvajalskim organom, se ta lahko uporablja, če sta bila ob dodelitvi upoštevana oba pogoja (najugodnejša ponudba in odsotnost navzkrižja interesov)⁹.

V zvezi z obstojem nacionalnih pravil, ki bi zagotavljala natečajni postopek, se lahko zahteva pregled v okviru postopka o konformni pravnosti.

⁸ Uredba (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 (UL L 298, 26.10.2012, str. 1); pregledni prikaz finančne uredbe, ki velja za splošni proračun Unije in njeno pravila, je na voljo na naslovu http://ec.europa.eu/budget/biblio/publications/publications_en.cfm

⁹ Za vprašanja in odgovore glej http://ec.europa.eu/agriculture/promotion/policy-post-2015/qa_en.pdf (Ares(2016)1196729 - 09/03/2016)